

Dezvoltarea orașelor înseamnă și dezvoltarea comunităților de romi

Aldessa Georgiana Lincan

Nimic despre noi, fără noi - newsletter

Publicat în Inclusiv, noiembrie, 2020

În iulie 2019, m-am urcat în primul tren și am venit într-un suflet la Mizil, orașul meu natal, după ce am văzut asfalt pe strada mea, într-o postare de Facebook a primăriei. Asfalt. Trebuia să văd cu ochii mei, să calc pe el, să văd că e adevărat.

Știu că niște asfalt nu pare mult, dar schimbări normale care ne aduc mai aproape de secolul în care trăim sunt uneori ca niște minuni pentru comunitățile de romi împinse de mâinile invizibile ale politicilor sistemice la periferiile orașelor din România.

Simțeam că e cel mai mare și mișto cadou de neuitat pe care puteam să-l primesc înainte de ziua mea – mai erau trei zile și împlineam 25 de ani și era prima dată când strada mea se întâlnea cu asfaltul.

M-am născut în Mizil și de când mă știu străzile noastre din cartier au fost tot timpul pline de noroi sau pietriș. Îmi aduc aminte de zilele când mergeam la școală și la liceu – umblam tot timpul cu o bucată de cârpă în buzunar, iar atunci când ajungeam la șosea, mă ștergeam fie de noroi, fie de praf ca să intru curată în școală.

Mizil e un oraș între Ploiești și Buzău cu vreo 14.000 de locuitori. Conform ultimului recensământ, 15% dintre ei sunt cetățeni de etnie romă, împrăștiați în toate cele patru margini ale orașului – Cartier, Dallas, Poteraș și Lăutărie. Eu sunt din comunitatea numită Cartier – cea mai mare și cea mai compactă comunitate de romi ursari, vorbitori de limba romani din oraș.

Îmi amintesc și de zilele când veneam acasă de la facultate din Ploiești, la sfârșit de săptămână, cu trolerul în mână și de zilele când mă întorceam înapoi la cămin, la civilizație. De la gara din Mizil până la șoseaua națională era totul bine și frumos, mai erau câteva gropi prin trotuarul de pe Bulevardul Gării, dar mă descurcam eu cumva să le ocolesc, cât să nu

murdăresc sau să nu stric roțile trolerului. Dar când intram pe strada care dădea spre cartierul meu, nu mai aveam ce să ocolesc. Peste tot erau gropi pline cu apă și noroi.

Mai luam trolerul în brațe, dar nu rezistam mai mult de 100 de metri, îmi cedau pur și simplu mâinile. De la gară până acasă făceam cam 20 de minute pe jos, de fiecare dată, deși drumul e cam de 10 minute. Cu toate încercările mele de a proteja roțile, cred că am rupt vreo patru trolere în anii de studenție din cauza drumului stricat.

Femeile și implicarea civică

După ce m-am înscris la facultate am avut șansa să lucrez ca facilitatoare comunitară la **E-Romnja** – Asociația pentru Promovarea Drepturilor Femeilor Rome, în cadrul căreia am fondat **Grupul de Inițiativă al Femeilor din Mizil** în vara lui 2013. Cea mai mare parte a activității pe care o desfășuram la acel moment împreună cu grupul de femei din cartier era de organizare comunitară și advocacy – care presupunea participarea la ședințele din cadrul Consiliului Local, petiții, întâlniri de planificare și mobilizare etc., toate pentru a pune presiune pe autorități să asfalteze străzile din comunitate.

De ce femei? Pentru că femeile sunt cele mai afectate atunci când nu există infrastructură. Ele sunt cele care cară apă de la fântână sau de la robinetul de la colțul străzii ca să gătească; tot ele spală hainele pline de noroi ale copiilor care se joacă pe străzile neasfaltate și nepietruite. După aproape trei ani de muncă, înainte de alegerile locale din 2016, prin luna mai, am organizat un protest în fața sediului Primăriei și a Consiliului Local, la propunerea Grupului de Inițiativă al Femeilor din Mizil. Voiam să aducem în atenția autorităților și a candidaților la primărie problemele cu care se confruntă comunitatea. Zeci de cetățeni și cetățene din comunitate au participat la acel protest unde am strigat de multe ori „Vrem străzi asfaltate și canalizare” și s-a mai strigat „Vrem un viitor mai bun pentru copiii noștri”.

După cel puțin 16 ani în care a fost la conducere primarul poet al Mizilului, un tip care nu avea nicio problemă în a spune clar și răspicat că atâta timp cât o să fie el primar nu o să facă nimic pentru „țigani” (și care punea [poezia](#) mai presus de condițiile minime de trai ale cetățenilor), în 2016 a fost ales un nou primar, care s-a arătat deschis la dialog și la protestele noastre.

Nu știu dacă a fost doar rezultatul acțiunii, al mobilizării comunității și al monitorizării ședințelor din Consiliul Local din partea Grupului de Inițiativă al Femeilor din Mizil, însă cu siguranță a fost un pas mare spre a lăsa în urmă noroiul și praful.

Promisiunile politice nu înseamnă schimbare

Mama are 63 de ani și s-a născut aici în cartier. Când mai vine vorba de politică, primar sau infrastructură locală, ea nu mai crede în nimic. Îmi zice că s-a săturat să audă doar promisiuni și să nu vadă nimic concret toată viața ei, și pare că nu mai are nicio speranță.

Am tot auzit că noi, tinerele și tinerii, generația născută în democrație, avem datoria să schimbăm ce nu merge bine la noi în țară, în oraș, în cartier, dar am momente când îi dau dreptate mamei, pentru că văd cum suntem duși cu zăhărelul de fiecare dată.

Am început, într-adevăr, să vedem mici schimbări în ceea ce privește infrastructura din cartierul nostru: s-a introdus canalizare peste tot; apoi au apărut primele bucăți de asfalt. Dar momentul de fericire nu a durat foarte mult – mai sunt și astăzi fete și băieți care au o bucată de cârpă în buzunar, cu care își șterg adidașii înainte să intre în școală.

Ni se spune în continuare să așteptăm, așa cum am așteptat și până acum. Așteptăm și sperăm că vom deveni și noi parte din priorități, ca cetățeni ai acestui oraș și ai acestei societăți și că nu vom rămâne tot timpul la urmă, ca niște cetățeni de mâna a doua.

Sperăm că noul primar (acum la al doilea mandat), va duce la bun sfârșit asfaltarea străzilor. Poate mi se pare doar mie, dar zici că dacă ne-ar mulțumi cu aceste condiții de bază în secolul 21 ne-ar face un mare favor și nu ar mai avea ce să ne promită la următoarele alegeri. Să sperăm totuși că până atunci nu vom rămâne cu aceeași promisiune pe care o aud de când mă știu, că vor asfalta străzile.

Condițiile de bază pentru un trai decent și civilizat nu ar trebui să fie o chestiune de noroc sau de voia sorții sau să fie percepute ca un favor făcut de un politician odată la câțiva ani, ci ar trebui să fie chestiuni de bază pentru fiecare persoană, un drept uman. Dezvoltarea orașelor înseamnă și dezvoltarea comunităților de romi, și nu putem vorbi despre orașe dezvoltate atât

timp cât avem comunități întregi în care nu există nici măcar acces la apă potabilă sau electricitate.

Și să mă întreb câtă răbdare să avem? Câtă răbdare să am eu? Mama mai zice câteodată: așa ne-a fost dat de la Dumnezeu să trăim, noi romii, în amărăciune, dar eu știu că această situație nu ține de divinitate, știu că nu e întâmplător că cele mai multe comunități de romi se află la marginea orașului, acolo unde nu există asfalt, curent electric și nici apă și că este rezultatul deceniilor de segregare și discriminare sistemică după sute de ani de sclavie.

Mai știu și că munca noastră de organizare comunitară și participare civică a comunității aduce schimbare și că poate să schimbe percepția asupra unui grup de femei rome. Am auzit asta direct din gura unui consilier local: dacă înainte grupul de femei era văzut ca ceva exotic, acum a devenit un partener de dialog, pe care nu mai poți să-l ignori.